

بنام خداوند جان آفرین

گل زیباست
اگر...

فهرست مطالب

صفحات	عناوین مطالب
۲۱۴-۲۳۰	آسیبهای ناشی از سرما و گرما
۲۳۱-۲۵۱	مسمومیت ها
۲۵۳-۲۶۵	جسم خارجی

طرح درس روزانه

عنوان درس: کمکهای اولیه - پایه دوم بخش آسیبهای گرما و سرما ، مسمومیت ها ، جسم خارجی		کتاب: کمکهای اولیه پایه دوم						
هدف کلی: آشنایی کلی با آسیبهای ناشی از سرما و گرما ، مسمومیت ها و جسم خارجی		مدت: ۹۰ دقیقه						
اهداف رفتاری	مشخصات اهداف	رفتار ورودی	رنوس کلی محتوای درس	نحوه تدریس	مواد و رسانه آموزش	فرصت لازم	ارزشیابی	
پس از تدریس انتظار می رود دانش آموز بتواند : آسیبهای ناشی از گرما نام ببرد و توضیح دهد علائم هر یک از آسیبها را توضیح داده و اقدامات مربوطه را بیان نماید آسیبهای ناشی از سرما را نام ببرند علائم آسیبهای ناشی از سرما را توضیح داده و اقدامات مربوطه را بیان نماید انواع مسمومیت را با علائم توضیح دهد اقدامات و کمکهای اولیه در انواع مسمومیت گوارشی را نام ببرد اقدامات و کمکهای اولیه در انواع مسمومیت تزریقی را توضیح دهد فرق بین انواع مار گزیدگی را تفکیک کند طرز در آوردن جسم خارجی از چشم را انجام دهد	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی عاطفی روانی حرکتی	دانش آموز با فیزیولوژی پوست ، گردش خون ، دستگاه گوارش ، تنفس ، آشنایی کافی داشته باشد	مقدمه آسیبهای ناشی از گرما نشانه ها و اقدامات آسیبهای ناشی از سرما نشانه ها و اقدامات مسمومیت و انواع آن نشانه ها و اقدامات مسمومیت تزریقی و نشانه ها و اقدامات مار گزیدگی و اقدامات زنبور گزیدگی و عقرب گزیدگی دارکولا علائم و نشانه ها اقدامات رطیل و نشانه ها و اقدامات مربوطه جسم خارجی در چشم و گوش و بینی علائم و نشانه ها و اقدامات اولیه	الگو : پیش سازمان دهنده وایت برد ماژیک روش توضیحی شیوه : ایفای نقش نمایشی بحث گروهی	ویدئو و پروژکتور وایت برد ماژیک روش توضیحی	مواد و رسانه آموزش	فرصت لازم	ارزشیابی
						معرفی اهداف: ۵	آسیبهای ناشی از گرما را نام ببرید عوامل مستعد کننده آسیبهای گرمایی چه می باشد	
						تعیین رفتار ورودی: ۵	سرما زدگی را تعریف کنید عوامل موثر در سرما زدگی را نام ببرید	
						ارائه محتوا: ۵۵		
						جمع بندی: ۵		
						رفع اشکال: ۵	مراحل یخ زدگی را توضیح دهید راههای ورود سم را نام ببرید	
						ارزشیابی: ۵		
						تمرین و تکلیف: ۱۰	رقیق کردن سم به چه نحو صورت می گیرد	
							نشانه های مسمومیت گوارشی را نام ببرید	
							چهار عامل عمده مسمومیت تزریقی را نام ببرید	

-روزی مرد کوری روی پله‌های ساختمانی نشسته و کلاه و تابلویی را در کنار پایش قرار داده بود روی تابلو خوانده میشد: من کور هستم لطفا کمک کنید .
-روزنامه نگار خلاق از کنار او می گذشت نگاهی به او انداخت فقط چند سکه در داخل کلاه بود. او چند سکه داخل کلاه انداخت و بدون اینکه از مرد کور اجازه بگیرد تابلوی او را برداشت ان را برگرداند و اعلان دیگری روی ان نوشت و تابلو را کنار پای او گذاشت و انجا را ترک کرد.

---عصر امروز روز نامه نگار به ان محل برگشت و متوجه شد که کلاه مرد کور پر از سکه و اسکناس شده است مرد کور از صدای قدمهای او خبرنگار را شناخت و خواست اگر او همان کسی است که ان تابلو را نوشته بگوید ،که بر روی ان چه نوشته است؟روزنامه نگار جواب داد:چیز خاص و مهمی نبود،من فقط نوشته شما را به شکل دیگری نوشتم و لبخندی زد و به راه خود ادامه داد. مرد کور هیچوقت ندانست که او چه نوشته است ولی روی تابلوی او خوانده میشد:

- امروز بهار است، ولی من نمیتوانم آنرا ببینم!!!!
- وقتی کارتان را نمیتوانید پیش ببرید استراتژی خود را تغییر دهید خواهید دید بهترینها ممکن خواهد شد باور داشته باشید هر تغییر بهترین چیز برای زندگی است.
- حتی برای کوچکترین اعمالتان از دل، فکر، هوش و روحتان مایه بگذارید این رمز موفقیت است .... لبخند بزنید.

تنظیم حرارت بدن

سرما و گرما آسیبهایی بسیاری در بدن بوجود می آورند . برای تشخیص علائم و ارائه کمک های اولیه باید درک مناسب از مکانیسم های تنظیم درجه حرارت بدن داشته باشید

آسیب های ناشی از گرما:

- کرامپ گرمایی

۲- بی رمفی گرمایی (خستگی گرمایی)

۳- گرمازدگی (حمله گرمایی)

عوامل مستعد کننده های گرمائی:

- گرما و رطوبت زیاد
- فعالیت شدید (نظیر ورزش و تکاپو)
- بیماریهای زمینه ای نظیر بیماران قلبی ، ریوی ، کلیوی ، عفونت وتب ، سوء تغذیه ، چاقی ، خستگی و دیابت
- الکل و مواد مخدر (افرادى كه الکل و كوكائین استفاده می کنند چون این عوامل تعریق را متوقف می کند.)
- سن (افراد مسن و کودکان ، مستعد آسیب های گرمایی هستند . چون این افراد توانایی کمی برای تنظیم دمای بدن دارند.)

کرامپ گرمایی:

خفیف ترین نوع افزایش درجه حرارت بدن بوده ،
معمولا به دنبال تحرک شدید ، تعریق فراوان
و تخلیه الکترولیت‌های بدن ایجاد می گردد. معمولا این
مصدومین به دنبال فعالیت در محیط گرم دچار
تعریق شدید شده ، مقدار زیادی آب و نمک از دست
می دهند. سپس توسط نوشیدن مقدار زیادی آب ،
کمبود مایعات خود را بدون در نظر گرفتن کمبود
نمک جبران می کنند.

علایم

سر درد و سرگیجه خفیف
شروع کرامپ ناگهانی بوده و در
آغاز با دردهای شدید ناگهانی در
ماهیچه های دست و بازو و سپس در
ماهیچه های پا و شکم همراه است.

اقدامات و کمک های اولیه:

- آرام سازی مصدوم (به دلیل درد شدید)

- دور کردن مصدوم از منبع گرما و آفتاب

- درست کردن محلول آب نمک توسط حل کردن یک

قاشق چایخوری سر خالی نمک در یک لیوان آب

و خوردن نصف آن هر ۱۵ دقیقه به مصدوم) به

میزان تحمل مصدوم).

- گذاشتن حوله مرطوب روی پیشانی
و عضلات کرامپ شده و کشش آرام
عضلات درگیر شده می تواند کمک کننده
باشد.

پس از رفع کرامپ باید به مصدوم آموزش
داده شود که به منظور جلوگیری از عود
مجدد کرامپ عضلانی تا ۲ ساعت از قرار
گرفتن در محیطهای گرم خودداری کند.

بی رمقی گرمایی (خستگی گرمایی) :

این وضعیت معمولاً زمانی رخ می دهد که فرد در اثر قرار گرفتن در معرض گرما ، مقدار زیادی آب و نمک را از طریق تعریق از دست بدهد. تحت چنین شرایطی شکایت مصدوم شامل سردرد ، تهوع ، استفراغ ، سرگیجه ، نبض سریع و ضعیف ، کاهش فشارخون ، تنفس عمیق و سریع ، اسهال، ضعف و بی رمقی و در نهایت غش است.

اقدامات و کمک های اولیه:

- مصدوم را از محیط گرم یا در معرض آفتاب بودن خارج کنید و به محل خنک یا سایه ببرید. خنک سازی
- مصدوم
- استفاده از اکسیژن برای مصدوم.
- لخت کردن مصدوم تا حد امکان، شل کردن لباسهای تنگ با توجه به حریم بیمار.
- قرار دادن مصدوم در وضعیت خوابیده به پشت و بالا بردن پاها به میزان ۴۰ سانتیمتر.

گرم‌زدگی :

در موقعیتهای بسیار گرم ، بخصوص در صورت بالای بودن رطوبت هوا ، ممکن است درجه حرارت بدن به بالای ۴۰ درجه رسیده ، تنظیم دمای بدن مختل شود. چنین مصدومی معمولاً دچار اغما و تشنج می شود. پوست بدن گرم و خشک می باشد. این عارضه معمولاً خاص کارگرانی که در معرض تابش مستقیم آفتاب کار می کنند دیده می شود. مانند : کشاورزان، کارگران راه سازی، ماهیگیران ...

کمک های اولیه در گرمزدگی

استفاده از پنکه و ...
به منظور کاهش دمای بدن

بالا آوردن پاها

کمپرس آب سرد

دادن مایعات به مصدوم

مصدوم را در وضعیت درازکش قرار دهید

آسیب های ناشی از سرما :

- ۱- سرمازدگی
- ۲- یخ زدگی

سرمازدگی :

سرمازدگی عبارت است از کاهش درجه حرارت مرکزی بدن به زیر ۳۷ درجه سانتیگراد. هیپوترمی طی عواملی که باعث از دست رفتن حرارت بدن می شوند

علل افت دمای بدن :

استفاده از داروها : مانند فنوباربیتال ، دیازپام
غوطه ور شدن در آب سرد و یا قرار گرفتن در معرض باد
- بیماریهای زمینهای
مصرف بعضی از مواد مخدر بخصوص الکل
سن بسیار زیاد یا خیلی کم

مراحل سرمازدگی عمومی :

- ۱- لرز (واکنش بدن به منظور تامین حرارت)
- ۲- خواب آلودگی – گیجی و منگی و بی تفاوتی
- ۳- کاهش محسوس سطح هوشیاری
- ۴- کاهش علائم حیاتی (نبض و تعداد تنفس و فشار خون پایین)
- ۵- مرگ

علائم و نشانه ها:

- کبودی یا سیانوز دور لب و انگشتان
- سختی عضلات
- تکلم آهسته و مشکل
- تلو تلو خوردن در راه رفتن
- گیجی - منگی
- کاهش تعداد ضربان قلب و تنفس
- خستگی مفرط
- نبض ضعیف و نامنظم
- پوست نیمه سفت
- کاهش فشار خون

یخ زدگی :

یخ زدگی اغلب همراه با سرمازدگی عمومی میباشد و در طی آن یک یا چند عضو بدن یخ زده و از کار می افتد .

در جریان یخ زدگی مایعات داخل پوست و عمق بدن یخ زده و بلورهای یخ تشکیل می شوند . این بلورها به ترتیب لایه های یخ را در بین سلولهای پوست تشکیل داده و جریان خون نیز مسدود

میگردد

مراحل یخ زدگی:

الف - یخ زدگی انتهایی

ابتدا ممکن است پوست قرمز شود و بعد به رنگ سفید درآید . در این نوع یخ زدگی ها قسمتهای بسیار سطحی پوست ، دچار یخ زدگی می شود .

ج - یخ زدگی عمقی

پوست سفید و خمیری شده و در زیر یک لایه شل قابل لمس است . در حین ذوب درد ، تورم و تاول روی می دهد

ب - یخ زدگی سطحی:

رنگ پوست به رنگ سفید تا کبود در می آید و احتمال از بین رفتن همیشگی عضو یخ زده وجود دارد .

اقدامات و کمک های اولیه :

- بررسی اولیه مصدوم - خارج کردن مصدوم از محیط سرد
- خارج کردن کلیه لباسهای خیس و تنگ بپريد.
- کلیه زیور آلات و ساعت را خارج کنید،
- هرگز پوست ناحیه مبتلا را ماساژ ندهید
- از پاره کردن تاوولها یا گذاشتن پماد روی آنها خودداری کنید.
- به منظور جلوگیری از آسیب عضو ، می توانید روی آنها را با پانسمان خشک بپوشانید.
- از استامینوفن جهت کنترل درد استفاده کنید
- تاوولهای خونریزی دهنده ، دست نخورده باقی بماند.
- پس از گرم سازی مجدد عضو ، گاز استریل بین انگشتان و پانسمان خشک گذاشته شود.
- از پروفیلاکسی کزاز استفاده شود.
- عضو آسیب دیده باید بی حرکت شده ، بالاتر از سطح قلب قرار گیرد.

مسمومیت ها

مسمومیت ها

سم :

ماده ای است که خوردن ، نوشیدن ، استنشاق ، تزریق یا جذب آن در مقادیر نسبتاً کم در بدن باعث اختلال در عملکرد طبیعی بدن سده و یا باعث تخریب بافت های بدن و مرگ می گردد .

سم از چهار راه به بدن وارد می شود :

- ۱- گوارشی
- ۲- تنفسی
- ۳- تزریقی
- ۴- تماسی

مسمومیت گوارشی

* شایعترین نوع مسمومیت می باشد

این مسمومیت به صورت ناگهانی و شدید به دنبال خوردن مواد غذایی یا نوشیدنی آلوده اتفاق می افتد و یا با مصرف اشتباه و یا زیاد از حد خوردن به منظور خودکشی به وجود می آید .

علائم مسمومیت گوارشی:

- ۱- دردهای شکمی
- ۲- تهوع و استفراغ
- ۳- استنشاق بوی بد از دهان
- ۴- خواب آلودگی
- ۵- اختلال وضعف تنفس و نبض
- ۶- بیهوشی

شرح حال و معاینات

اگر فرد مسموم هوشیار است، از او پرسش کنید

۱- who نام ، سن ، جنس فرد ؟

۲- what نوع ماده سمی بلع شده ؟

۳- how much مقدار مصرف شده چه میزان است ؟

۴- how شرایط مسمومیت به چه صورت است ؟

۵- when زمان اتفاق افتادن مسمومیت؟

معاینات : شامل بررسی علایم حیاتی و حال عمومی
، بررسی آثار سوختگی ، بو یا رنگ اطراف دهان

اقدامات کلی در برخورد با مسمومیت گوارشی

۱- تشخیص نوع سم

۲- رقیق کردن سم

۳- خارج کردن سم از معده

تشخیص نوع سم

همانطور که قبلا هم اشاره شد در صورت هوشیار بودن مسموم سوالاتی پرسیده شود و با بررسی محیط اطراف و علائم مشاهده شده نوع سم را تشخیص دهید

رقیق کردن سم

شیر یا آب جهت رقیق کردن داده می شود اما در صورت داشتن علائم تنفسی توصیه نمی گردد باید توجه داشت اکثر سموم با دادن آب فراوان به بیمار رقیق می شوند.

خارج کردن سم از معده

استفاده از محلول آب نمک ، یا آب به همراه چند قاشق شربت ایپکاک در مدت کوتاهی باعث ایجاد تهوع و استفراغ می‌گردد

برای تسریع در دفع مواد از معده در حالیکه مصدوم در حالت نشسته است و سرش به سمت جلو و پایین است با تحریک انتهای گلو با انگشت ، وی را وادار به استفراغ می‌کنیم و سپس با آرام کردن مصدوم او را به نزدیکترین مرکز درمانی ارجاع می‌دهیم

استفاده از زغال فعال از اقدامات دیگر است.

مسمومیت گوارشی میکروبی

بوتولیسم : يك نوع مسمومیت غذایی است که نیاز به نظارت مداوم دارد

این سم که از باکتری کلستریدیوم بوتولویید ترشح می شود ، مانع از ارسال پیامهای عصبی از اعصاب محیطی به عضلات می گردد و به ضعف شدید، فلج و مرگ می انجامد . متأسفانه این سم هیچ طعم و مزه ای ندارد .

منبع اصلی سم بوتولیسم ، غذای کنسرو شده تاریخ گذشته است که قبل از مصرف خوب حرارت ندیده است . اما به تازگی مشاهده شده که ۲۴ درصد موارد گزارش شده ناشی از غذاهای رستورانی می باشند .

میہنہ

نشانه ها و علائم :

- ۱- تهوع - استفراغ
- ۲- دردهای شکمی و گاهی اسهال
- ۳- خشکی دهان
- ۴- گلودرد
- ۵- اشکال در صحبت کردن و بلع
- ۶- فلج هر چهار اندام
- ۷- محدودیت حرکات چشم
- ۸- مردمک های گشاد
- ۹- عدم تطابق در چشم و دو بینی
- ۱۰- خستگی شدید
- ۱۱- فلج عضلات تنفسی
- ۱۲- از بین رفتن رفلکس های بدن
- ۱۳- اختلال شدید تنفسی
- ۱۴- مرگ

اقدامات و کمک های اولیه

۱. وادار کردن به استفراغ (در صورتیکه از مصرف مواد غذایی آلوده مدت زیادی نگذشته باشد)

۲- دادن اکسیژن با فشار زیاد در صورت داشتن مشکل تنفس

۳- کنترل علائم حیاتی در حین ارجاع

۴- ارجاع به مرکز بهداشتی درمانی

مسمومیت های تنفسی

سموم تنفسی موادی سمی هستند که از طریق مجاری تنفسی وارد شده و از ریه ها جذب بدن می شوند .

علائم و نشانه های عمومی مسمومیت تنفسی :

- ۱- سر درد شدید
- ۲- گاهی تهوع و استفراغ
- ۳- سرفه ، تنفس صدادار ،خشونت صدا
- ۴- تنگی نفس
- ۵- درد و سوزش قفسه سینه
- ۶- اشک ریزش و سوختگی چشم
- ۷- سوختگی گلو و سینه و پوست صورت
- ۸- سیانوز (کبودی)
- ۹- گیجی و منگی
- ۱۰- وجود دوده در دهان
- ۱۱- خلط حاوی دوده
- ۱۲- گرفتگی صدا
- ۱۳- اختلال در هوشیاری و بیهوشی

اقدامات و کمک های اولیه

- انتقال مصدوم به هوای آزاد (به خاطر دا شته باشید احساس نکردن بو دلیل بر پاک بودن هوا نمی باشد)
- مصدوم را به پشت بخوابانید و یقه و البسه تنگ را شل نموده ، راه هوایی را باز نگه دارید (حریم مصدوم را حفظ کنید)
- ارزیابی CAB و یا ABC
- بررسی سطح هوشیاری مصدوم (سم استنشاقی قادر است به سرعت سطح هوشیاری مصدوم را پایین آورد و باعث التهاب و انسداد راه هوایی گردد)
- در صورت نیاز اقدامات C.P.R
- در مسمومیت های تنفسی ، باید فوراً اکسیژن ۱۰۰ درصد داده شود (با توجه به دستورالعمل استفاده از کیپسول اکسیژن)
- پیشگیری از لرز بیمار با پوشاندن بیمار با پتو
- آرام نگه داشتن بیمار تا حد امکان
- ارجاع به مرکز بهداشتی و درمانی

مسمومیت های تماسی

این نوع مسمومیت زمانی روی می دهد که ماده سمی از طریق پوست وارد بدن شود و از طریق دستگاه گردش خون در سراسر بدن توزیع گردد. حشره کشها و سموم صنعتی دو نوع شایع از سمومی هستند که از طریق پوست قابل جذب می باشند .

علائم و نشانه های عمومی مسمومیت های تماسی

- ۱- التهاب یا قرمزی پوست
- ۲- سوختگی
- ۳- بثورات جلدي
- ۴- وجود پودر یا مایع روی پوست
- ۵- خارش
- ۶- تهوع و استفراغ
- ۷- اختلال هوشیاری
- ۸- شوک
- ۹- تجمع آب در پوست و ظهور تاول
- ۱۰- سایر علائم و نشانه های عمومی مسمومیتها

باید در منزل خود از نگهداری گیاهان تزئینی که دارای میوه ها و ظاهر جذاب برای کودکان هستند، خودداری کنید زیرا کنجکاوی ذاتی کودکان زیر ۵ سال و وجود جذابیت در شکل و رنگ بخشهای مختلف یک گیاه سمی منجر به بلعیده شدن آن توسط کودک می شود.

شیره سمی برخی از گیاهان سمی آپارتمانی مانند دیفن باخیا و کالادیوم در صورت خورده شدن می تواند سبب تورم، خارش و سوزش مخاط دهان و خفگی و یا آسیب گوارشی فرد مسموم شود.

اقدامات و کمک‌های اولیه در مسمومیت تماسی

- برای جلوگیری از تماس سم با پوست قبل از دست زدن به مصدوم از پوشش‌های محافظتی بخصوص دستکش استفاده شود.

- دور کردن مصدوم از منبع سم

- علایم حیاتی را بررسی نموده و در صورت نیاز راه هوایی مصدوم را باز کنید .

- شستشوی پوست با مقادیر زیاد آب حداقل به مدت ۲۰ دقیقه این کار در صورت امکان بعد از برداشتن مواد شیمیایی خشک از پوست انجام شود .

- در حین شستشوی پوست ، لباس و یا جواهر آلات را در آورید.

- شستشوی محل با آب و صابون

- تجویز اکسیژن در صورت نیاز

- در صورت بروز شوک اقدامات لازم را انجام دهید.

- ارجاع به مرکز بهداشتی و درمانی

مسمومیت های تزریقی

چهار عامل عمده مسمومیت های تزریقی :

۱ - مسمومیت تزریقی در اثر تزریق دارو به بدن

۲ - گاز گرفتگی حیوانات

۳ - مار گزیدگی

۴ - گزش حشرات

مسمومیت تزریقی در اثر تزریق دارو به بدن

تزریق بعضی از داروها به طرق مختلف، داخل وریدی (IV) ، داخل عضلانی (IM) ، زیر جلدی (SC) ، داخل جلدی (ID) ، میتواند علائم و واکنشهای حساسیتی را ایجاد کند

علائم و نشانه های عمده شوک آنافیلاکتیک در اثر تزریق داروها

-خارش در سراسر بدن

۲- تورم

۳- نبض و تنفس نامنظم

۴- ضعف عمومی

۵- بیهوشی

گاز گرفتگی حیوانات

گاز گرفتن حیوانات یا انسان باعث پارگی پوست و عفونت بسیار شدید میشود .

اقدامات

۱. زخم را با دقت با صابون و آب فراوان وبه وسیله فرچه بشوئید تا خطر عفونت به حداقل برسد (صابون مصرفی دور انداخته شود) با گازپد شده ، آهسته آهسته خشک کنید و بدون پانسمان مصدوم را ارجاع دهید در صورت خونریزی زیاد آن را بند آورید.

۲. محل زخم را بالاتر از قلب نگهدارید تا تورم کاهش یابد.

۵- جهت دریافت واکسن هاری و انجام اقدامات بعدی او را به مرکز بهداشتی درمانی ارجاع فوری دهید وگزارش تلفنی

Snake bite

© ADAM, Inc.

مار گزیدگی: تشخیص افتراقی مارهای سمی و غیر سمی

مشخصات	مارهای سمی	مارها غیر سمی
حفره بین چشم و بینی	دارند	ندارند
مردمک چشم	بیضوی شکل عمودی	گرد
طول مار	کوتاهتر	طویل تر
دندان اختصاص یافته به تزریق زهر	دارند	ندارند
فلس انتهای دم	یک ردیف	دو ردیف و یا چند ردیف
شکل سر	مثلثی شکل و پوشیده از پولک های ریز	سر باریک و مدور

- ۱ - علائم موضعی: علایم گزیدگی:
- ۲ - علایم عمومی

۱ - علائم موضعی

یک جفت علامت سوراخ شدگی

- درد و حساسیت در محل گزش به صورت دردهای تیز و سوزاننده که در عرض ۵ تا ۱۰ دقیقه بعد از گزش ظاهر می شود.
- تورم در محل گزیدگی (۳۰ دقیقه) تا ۴ ساعت بعد از گزش ایجاد می شود. و ممکن است در عرض ۱۲-۲۴ ساعت افزایش یافته و کل اندام مبتلا را درگیر نماید.
- تاول و وزیکول (در طی ۲۴-۳۶ ساعت پس از گزیدگی تاول های کوچک ممکن است در محل ایجاد شوند.)، کبودی، خونریزی، و نکروز

۲- نشانه های عمومی

- تهوع و استفراغ ، لرز

- تعریق، ضعف بی حالی- مزه فلز در دهان سرگیجه و حتی سنکوپ - بی حسی

(پارستزی) در اطراف دهان، صورت و پوست سر و گز گز نوک انگشتان

- تب، لرز تعریق، ضعف بی حالی- مزه فلز در دهان سرگیجه و حتی سنکوپ

- اختلالات انعقادی خون: یکی از مشخص ترین و مهم ترین علایم و نشانه های

گزیدگی با افعی ها بوده و به صورت خونریزی از بینی، وجود خون در خلط، خون

در ادرار، خون در مدفوع، خونریزی در شکم و داخل چشم و مغز بروز می نماید.

اقدامات :

گزش همه مارهای سمی با خطر جدی همراه است در اسرع وقت به دنبال مراقبت های پزشکی باشید.

- دور کردن مصدوم از محل حادثه (جهت جلوگیری از حمله مجدد مار)

- آرام باشید - مصدوم را در وضعیت نشسته یا دراز کش در حالیکه اندام مارگزیده در وضعیت افقی باشد قرار دهید همه لباسهای تنگ، کفش و جواهرات را از دست و پای بیمار خارج کنید.

- فعالیت فیزیکی بیمار را محدود و کم کنید. عضو را باید بی حرکت و هم سطح یا کمی پایین تر از سطح قلب نگه داشت. اگر زمان دارید زخم را با آب و صابون بشویید. بستن باند محدود کننده در محل بالای گزیدگی بویژه اگر محل گزیدگی در دست ها یا پاها باشد. قابل ذکر است باند به نحوی بسته شود که یک ویا دو انگشت به سهولت از زیر آن عبور کند.

- خودداری از کمپرس سرد: هرچند استفاده از کیسه یخ درد را تسکین می دهد اما به علت گذاشتن ضایعات جبران ناپذیر توصیه نمی شود

گزیدگی حشرات و بند پایان

الف - عقرب گزیدگی:

بیش از ۶۵۰ گونه عقرب در جهان وجود دارد که تنها ۵۰ گونه آنها برای انسان خطرناک می باشند. خطرناکترین عقربی که در ایران وجود دارد در استان خوزستان و با نام محلی گاردیم یا گادیم می باشد

علائم عقرب گزیدگی:

اثرات سمی ناشی از گزش اکثر عقرب ها معمولاً در بزرگسالان ملایم است و شرایط حاد، بیشتر در کودکان بروز می نماید. تورم عموماً محدود به ناحیه گزش است

احساس بی حسی و سوزش در ناحیه گزش برای ۴ تا ۶ ساعت بوجود می آید و معمولاً پس از ۲۴ ساعت بهبود می یابد.

سم عقرب از نوع سم عصبی است و سبب انقباضات مداوم عضلانی می شود. علائم تهدید کننده حیات و مرگ ناشی از گزش سم یگ گونه از عقربها به نام سنترورو ئیدها دیده شده است .

درگزش سایر عقربها علائم تهدیدکننده حیات و حوادث منجر به مرگ به ندرت و آن هم بیشتر در کودکان رخ می دهد.

اقدامات در عقرب گزیدگی:

مصدوم را به پشت می خوابانیم بالاتر از محل گزش را با باند محدود کننده می بندیم.

الف - از پارچه ، باند یا يك وسیله ي مناسب دیگر با عرض حداقل چهار تا پنج سانتی متر استفاده کنید .
ب - پارچه ، باند یا وسیله مورد نظر را حدود پنج سانتی متر بالاتر از محل گزش (یعنی قسمتی از اندام که به تنه مصدوم نزدیک تر است) ببندید .

ج - پارچه یا باند باید به حدی محکم بسته شود که تنها باعث کندشدن جریان لنف و خون سیاهرگی در اندام مربوطه گردد . توجه داشته باشید که این کار به هیچ وجه نباید باعث اختلال در جریان خون سرخرگی اندام مبتلا گردد . به این منظور ، پارچه یا باند باید به صورتی بسته شود که يك انگشت به راحتی از زیر آن عبور کند و همچنین باعث قطع نبض در نقاط انتهایی اندام مبتلا نگردد .

۱ . به دلیل جذب سریع زهر و حجم کم آن، نیازی به تخلیه محل گزش وجود ندارد. کنترل مجاری هوایی، کنترل درد ، اضطراب و اختلالات حرکتی مصدوم از جمله اقدامات کمکی می باشد.

۲ . در صورت بروز شوک آن را درمان کنید

۳ . مصدوم را مرکز بهداشتی و درمانی ارجاع دهید.

در بزرگسالان درد و بیحسی ناحیه تزریق پس از ۲۴ ساعت برطرف می شود ولی علایم عصبی و عضلانی اسکلتی ممکن است زمان بیشتری به طول انجامد. چنین علایم یک ساعت پس از تزریق پادزهر برطرف می شود ولی ممکن است درد تا ۲۴ ساعت ادامه داشته باشد.

ب- زنبور گزیدگی:

گزش زنبورها مخصوصاً زنبورهای وحشی، بدون توجه به ظاهر آن، می توانند خطر جدی برای فرد ایجاد کنند. (تصویر شماره ۱۱) زنبور گزیدگی ممکن است در اثر نیش انواع زنبور مانند زنبور عسل و زنبور سرخ بروز نماید. نیش زنبور عسل ماده، به کیسه محتوی زهر متصل است و پس از گزش در زخم باقی می ماند و محتویات کیسه زهر به زخم منتقل می شود. بنابراین برداشتن نیش از روی زخم در اسرع وقت جهت جلوگیری از ورود بیشتر سم به زخم ضروری است. علائم معمولاً در عرض چند ساعت ناپدید می شود. اگر فرد زنبورگزیده مشکلی در تنفس داشت و یا تورم شدید و سریع رخ داد، باید به پزشک ارجاع شود.

در صورتی که گزیدگی در داخل دهان یا گلو صورت گیرد به دلیل آنکه بافت‌های گلو و دهان بافت‌های شلی هستند و خیلی سریع ورم می کنند ممکن است باعث اختلال تنفسی شوند.

محل گزش بعضی زنبورها به سادگی عفونی می شود. ممکن است در محل گزش یک زخم دردناک ایجاد شود ولی واکنش‌های حساسیتی شدید نیز در برخی افراد رخ می دهد. چنانچه گزش زنبور در نقاط مختلف و آن هم در ناحیه گردن و سر بروز نماید، جدی تر است و می تواند تهدید کننده زندگی باشد.

علائم زنبور گزیدگی:

درد و تورم ناگهانی در محل گزش و قرمزی در مرکز تورم.

خارش - کهیر ،خس خس، تغییر رنگ پوست ،بیهوشی سرگیجه -
ضعف و غش - لرز - تب - تهوع و استفراغ باقی ماندن نیش در محل

البته بعضی از افراد به هر نوع سمی حساسیت دارند و واکنش آلرژیک بسیار شدیدی می توانند به سم زنبور نشان دهند و اصطلاحاً شوک آنافیلاتیک در آنها ایجاد می شود که در این موارد به اقدامات سریع و فوری نیاز داریم.

اقدامات و کمک‌های اولیه

- ۱- در مورد نیش زنبور عسل، برداشتن سریع نیش از روی زخم به وسیله یک چاقو و یا کارت اعتباری، جهت جلوگیری از ورود بیشتر سم به زخم ضروری است. علائم معمولاً در عرض چند ساعت ناپدید می‌شود. (هرگز نباید از موچین و یا پنس استفاده نمود زیرا باعث می‌شود باقی مانده زهر نیز به داخل بافت فرو رود)
- ۲- اگر فرد زنبورگزیده مشکل تنفسی داشت و یا تورم شدید و سریع در محل گزش بروز کرد، باید به پزشک ارجاع شود.
- ۳- باید محل گزش را با آب و صابون بشوئید.
- ۴- روی محل گزش کمپرس سرد یا کیسه محتوی یخ قرار دهید و به طور متوالی هر ۱۵ دقیقه یکبار کیسه یخ را از روی پوست بردارید.
- ۵- از قراردادن مستقیم یخ روی پوست و از گرم کردن موضع باید اجتناب نمایید.
- ۶- در صورت نیاز شرایط ارجاع مصدوم را فراهم کنید

حشره "دراکولا" و "یا بند" PAEDERUS BLISTER BEETLES

این حشرات نارنجی با سر، شکم و انتهای تیره، ظاهری شبیه مورچه و علاقه فراوانی به رطوبت دارند و در واقع نوعی سوسک (شبیه به مورچه) هستند که در مناطق شمال و در فصل تابستان که رطوبت و جمعیت بالاست

علائم تماس با حشره دراکولا یا بند: اگر سم دراکولادر تماس با پوست بدن قرار گیرد لایه سطحی پوست را تخریب می کند. علائم این تخریب به صورت قرمز شدن موضعی، جوشهای کوچک همراه با خارش و در انتها ورقه ورقه شدن و پوسته پوسته شدن پوست می باشد که هیچ درمان قطعی برای آن وجود ندارد و عارضه بعد از مدتی خود به خود خوب می شود

سم دراکولادر صورت تماس با چشم باعث ایجاد التهاب ملنحمه چشم شده و در موارد نادر ممکن است باعث کوری شود. واکنشها در آغاز به صورت کهیر است که پوشیده از تاولهای کوچک و جدا از هم می باشد.

محل آسیب دیده دردناک بوده و طی ۱۰ تا ۱۲ روز زخمها حالت دلمه پیدا می کنند که به تدریج از بین رفته و یک ناحیه تیره بر جای می ماند که ممکن است هفته ها یا ماهها باقی بماند و سپس از بین برود.

اقدامات اولیه در تماس با حشره دراکولا یا بند :

تنها کاری که می توان برای تخفیف عارضه انجام داد و طول دوره عارضه را کم کرد این است که اگر ما در ساعات ابتدایی ایجاد عارضه، متوجه آن شویم و با آب و صابون معمولی محل عارضه را شستشو دهیم. تکرار این عمل در بهبود زخمها بسیار مفید می باشد. گرچه بااین عمل، شدت علائم و طول آنها کاهش چشمگیری پیدا خواهد کرد. از طرف دیگر با تمیز نگه داشتن محل عارضه می توان از بروز مشکلات ثانویه از جمله عفونتهای باکتریایی جلوگیری کرد هیچ پادزهر اختصاصی وجود ندارد. تجویز آنتی هیستامین ها و کورتون ها، تغییر خاصی در روند درمان بیمار ندارد. باید مراقب بود تا زخم دچار عفونت ثانویه نشود. به طور تجربی استعمال الکل سفید بر روی موضع آلوده به سم حشره و یا بر روی زخمها می تواند در کاهش علایم موثر باشد.

گزش عنكبوت

تنها عنكبوتي که قادر به گزش است ، بیوه سیاه ماده نام دارد .
این حشره با بدن سیاه دارای يك لکه قرمز یا زرد رنگی به شکل
ساعت شنی روی شکمش می باشد

نشانه ها و علائم گزش عنكبوت سیاه بیوه

- ۱- احساس درد شدید که محل آن گنگ می باشد .
- ۲- دو محل قرمز رنگ گزش کوچک و بسیار نزدیک هم
- ۳- سفتی و گرفتگی عضلات خصوصاً در صورت گزش شکم یا پشت
مصدوم
- ۴- سردرد ، لرز ، تب ، تعریق شدید ، تهوع و استفراغ نگی به شکل
ساعت شنی روی شکمش می باشد

اقدامات و کمک های اولیه

- ۱- CAB و CAB را بررسی کرده و اقدام لازم را بعمل آورید .
- ۲- محل را با کیسه آب یخ سرد نمائید . (مراقب یخ زدگی پوست باشید .)
- ۳- نیش حشره که در پوست جا مانده را با انبرك نوک تیز خارج کنید .
- ۴- از پماد کالامین استفاده کنید .
- ۵- در صورت بروز شوک آن را درمان کنید .
- ۶-مصدوم را در صورت نیاز ارجاع دهید .

گزش رتیل :

رتیل عنكبوت چاق و پشمالویی است که نسبت به سایر عنكبوتها، ترس بیشتری در مردم ایجاد کرده است. رتیل به رنگهای مختلف زرد، زرد پررنگ، قهوه‌ای کمرنگ و خرمالویی تند مایل به سیاه وجود دارد و پشمهای آن، گاهی خیلی کوتاه و گاهی کمی بلند می‌باشد. گزش این حشره، بر عکس آن چه مردم فکر می‌کنند به اندازه عنكبوت بیوه سیاه خطرناک نیست

علائم :

تظاهرات بالینی شامل درد بی حس کننده و مبهم در اندام گرفتار ، سفتی عضلات اندام آسیب دیده ، سردرد ، سرگیجه ، خیزپلك ، التهاب ملتحمه ، بثورات و خارش جلدي ، تهوع و استفراغ ، تعریق و جاری شدن بزاق ، ضعف و در موارد شدید ، افت فشار خون

اقدامات :

- بیمار را به پشت خوابانیده، رویش یک پتو بیندازید .

- قسمت گزیده شده را پایین‌تر از سطح قلب قرار دهید .

محل گزیدگی را با آب و صابون بشویید.

گاهی گزش عنکبوت یا رتیل باعث ایجاد حالت آلرژی و حساسیت می‌شود؛ در این حالت باید از پمادهای ضد حساسیت استفاده گردد .

- برای تسکین درد، به بیمار، قرص استامینوفن بدهید.

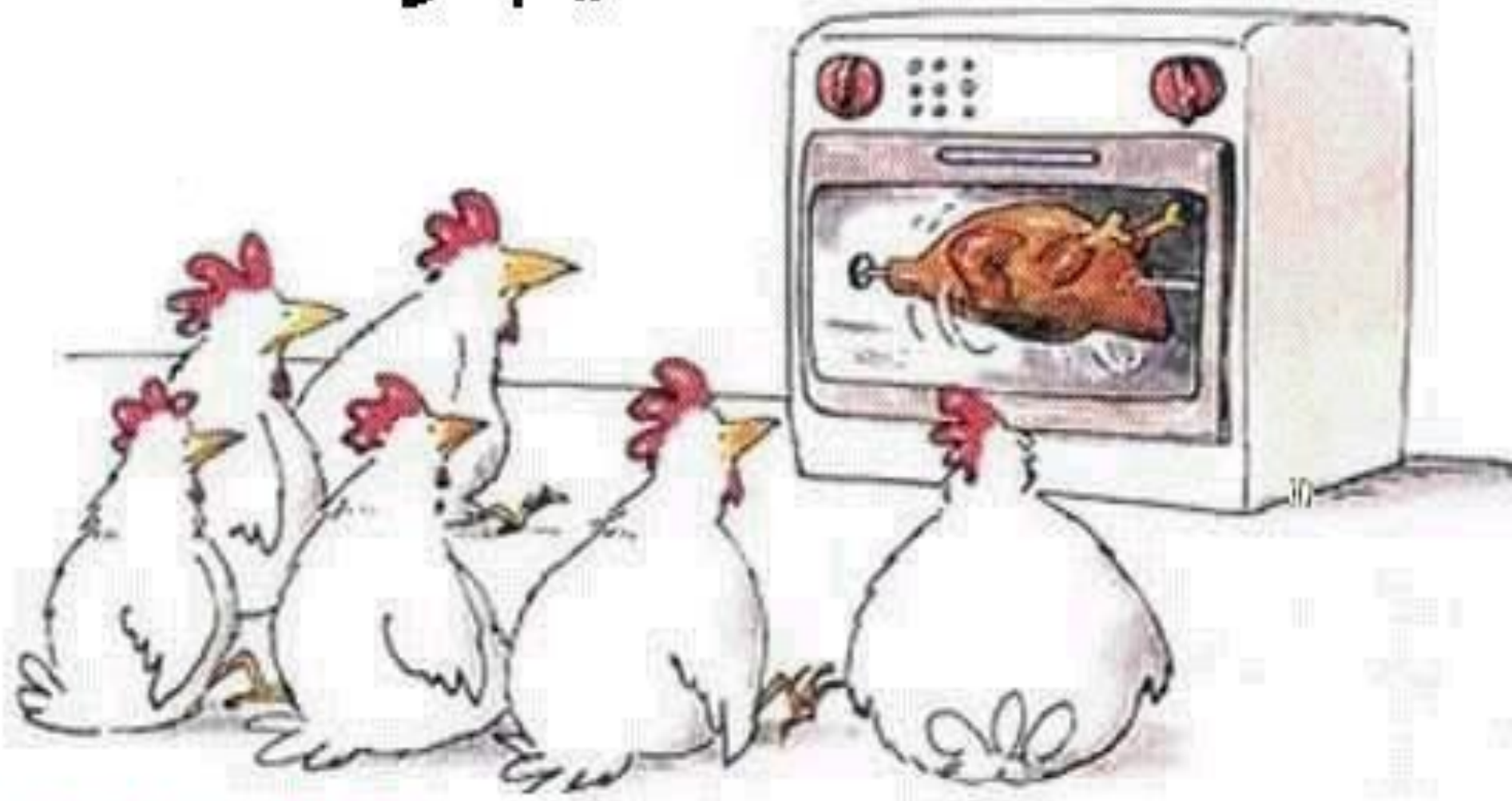
(دادن قرص آسپرین به بیماری که دچار گزیدگی عنکبوت بیوه سیاه یا رتیل شده است، به صلاح نیست؛ چرا که آسپرین باعث تشدید علائم گزیدگی می‌شود.)

بهتر است در بالای محل گزیدگی، یک باند محدود کننده ببندید تا جریان خون کندتر شود.

در محل گزیدگی، باید یک کیسه‌ی یخ قرار داد که به تسکین درد و کندتر کردن گردش خون کمک کند.

اگر احياناً بیمار دچار اشکال تنفسی شد، باید بلافاصله به او تنفسی مصنوعی داد

فيلم ترسناک

deniz_hamrah@yahoo.com

جسٹس خارجی

جسم خارجی در محل بریدگی:

خارج کردن اجسام خارجی (مثل خرده شیشه یا سنگ ریزه) از زخم قبل از شروع درمان، بسیار پر اهمیت است. اگر این اشیاء در داخل زخم باقی بمانند، در کوتاه مدت سبب عفونت و تأخیر در ترمیم زخم و در بلند مدت سبب تغییر رنگ محل می‌شوند.

اقدامات و کمک‌های اولیه:

- ۱- در ابتدا، دستکش یکبار مصرف بپوشید.
- ۲- با اعمال فشار در دو سمت جسم خارجی و بلند کردن قسمت آسیب دیده، تا بالاتر از سطح قلب، خونریزی را مهار کنید.
- ۳- قبل از پوشاندن زخم آن را به روش صحیح شستشو دهید.
- ۴- روی زخم را با گاز بپوشانید تا خطر عفونت به حداقل برسد.
- ۵- با توجه به سابقه واکسیناسیون علیه کزاز اقدام به تزریق واکسن کنید.

جسم خارجی در چشم:

یک ذره خاک، یک مژه افتاده یا حتی یک لنز تماسی می‌توند به حالت شناور روی سفیدی چشم قرار بگیرد.

علائم: تاری دید، درد و احساس ناراحتی، قرمزی چشم و اشک ریزش

اقدامات و کمک‌های اولیه:

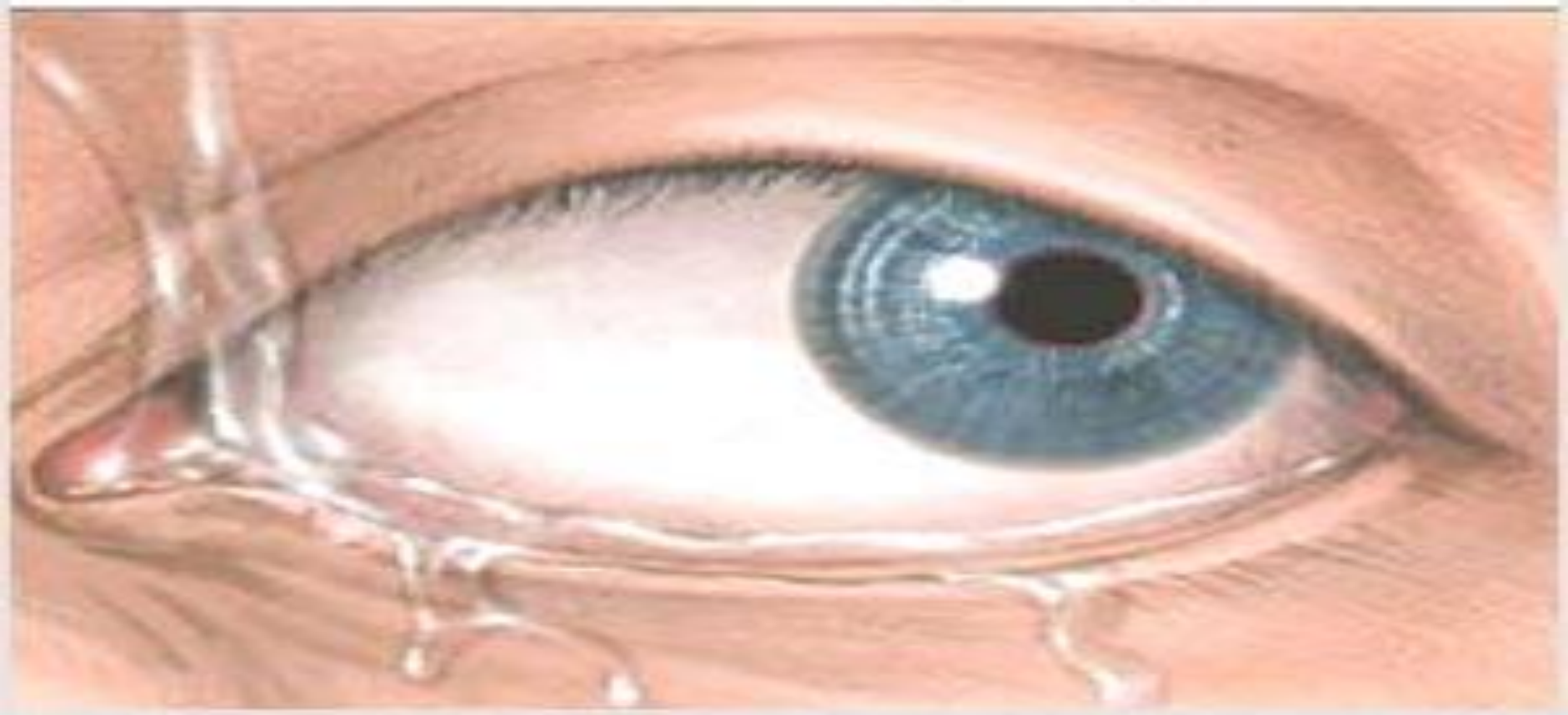
۱ - پشت مصدوم بایستید. به کمک یک انگشت و شست خود، پلک‌های او را به آرامی از هم جدا کنید. تمام قسمت‌های چشم او را معاینه کنید.

۲ - اگر می‌توانید یک جسم خارجی را روی سفیدی چشم ببینید، با ریختن آب تمیزترجیحا" آب جوشیده سرد شده به کمک یک لیوان یا با استفاده از یک داروی شستشوی چشم استریل، جسم را خارج کنید

Flush the eye with clean water
to remove foreign objects

جسم خنجر در بينی

کودکان خردسال ممکن است اشیای کوچکی را به داخل بینی خود فرو کنند. اجسام خارجی می‌توانند سبب انسداد بینی و ایجاد عفونت شوند. اجسام نوک‌تیز می‌توانند به بافت‌ها آسیب برسانند و باتری‌های «کتابی» می‌توانند سبب سوختگی و خونریزی شوند.

علائم:

۱- تنفس سخت یا صدا دار از راه بینی

۲- تورم بینی   ۳- ترشح بدبو دارای لکه های خونی

اقدامات و کمک‌های اولیه :

۱. سعی کنید مصدوم را خونسرد و آرام کنید. به او بگویید که با سرعت طبیعی، از راه دهان تنفس کند.

۲- مصدوم توصیه کنید که داخل بینی خود را با هدف خارج کردن جسم خارجی، دستکاری نکند.

تراشه:

تراشه‌هاي كوچك چوبي، فلزي يا شيشه‌اي مي‌توانند وارد لايه سطحي پوست شوند. از آن جايي كه اين تراشه‌ها ندرتاً تميز هستند، با خطر عفونت در ارتباط هستند. شايع‌ترين نواحي مبتلا عبارتند از: دست‌ها، زانوها و پاها. معمولاً مي‌توان با استفاده از پنس يا پنست استريل، يك تراشه را از پوست بيرون كشيد

اقدامات و كمكهاي اوليه:

۱- اطراف تراشه را به‌طور ملايم با آب ولرم و صابون شتسو دهيد.

۲- با لبه‌هاي پنس يا پنست، تراشه را تا حد امكان نزديك به پوست بگيريد و با همان زاويه‌اي كه به داخل رفته است بيرون بكشيد.

۳- اگر تراشه كاملاً فرو رفته است يا جابه‌جا كردن آن سخت است، از نيشتر زدن به

محل توسط يك جسم نوك تيز (مثلاً سوزن) خوداري كنيد چون با اين كار، عفونت را وارد محل مي‌كنيد. در اطراف تراشه بالشتك‌هاي بسازيد تا بتوانيد بدون اعمال فشار، آن را باندپيچي كنيد و به پزشك مركز ارجاع دهيد

قصاب با دیدن سگی که به طرف مغازه اش نزدیک می شد حرکتی کرد که دورش کند اما کاغذی را در دهان سگ دید. کاغذ را گرفت. روی کاغذ نوشته بود "لطفاً ۱۲ سوسیس و یک ران گوشت بدین" ۱۰ دلار همراه کاغذ بود. قصاب که تعجب کرده بود سوسیس و گوشت را در کیسه و در دهان سگ گذاشت. سگ هم کیسه را گرفت و رفت.

قصاب که کنجکاو شده بود و از طرفی وقت بستن مغازه بود تعطیل کرد و بدنبال سگ راه افتاد.

سگ در خیابان حرکت کرد تا به محل خط کشی رسید.

با حوصله ایستاد تا چراغ سبز شد و بعد از خیابان رد شد. قصاب به دنبالش راه افتاد.

سگ رفت تا به ایستگاه اتوبوس رسید نگاهی به تابلو حرکت اتوبوس ها کرد و ایستاد. قصاب متحیر از حرکت سگ منتظر ماند.

اتوبوس آمد، سگ جلوی اتوبوس آمد و شماره آنرا نگاه کرد و به ایستگاه برگشت.

صبر کرد تا اتوبوس بعدی آمد دوباره شماره آنرا چک کرد اتوبوس درست بود سوار شد.

قصاب هم در حالی که دهانش از حیرت باز بود سوار شد.

اتوبوس در حال حرکت به سمت حومه شهر بود و سگ منظره بیرون را تماشا می کرد. پس از چند خیابان سگ روی پنجه بلند شد و زنگ

اتوبوس را زد. اتوبوس ایستاد و سگ با کیسه پیاده شد. قصاب هم به دنبالش.

سگ در خیابان حرکت کرد تا به خانه ای رسید. گوشت را روی پله گذاشت و کمی عقب رفت و خودش را به در کوبید.

اینکار را بازم تکرار کرد اما کسی در را باز نکرد.

سگ به طرف محوطه باغ رفت و روی دیواری باریک پرید و خودش را به پنجره رساند و سرش را چند بار به پنجره زد و بعد به پایین پرید و به

پشت در برگشت.

مردی در را باز کرد و شروع به فحش دادن و تنبیه سگ کرد.

قصاب با عجله به مرد نزدیک شد و داد زد: چه کار می کنی دیوانه؟

این سگ یه نابغه است.

این باهوش ترین سگی هست که من تا بحال دیدم.

مرد نگاهی عاقل اندر صفی به قصاب کرد و گفت: تو به این میگی باهوش؟

این دومین بار تو این هفته است که این احمق کلیدش را فراموش می کنه !!!

• مردم هرگز از چیزهایی که دارند راضی نخواهند بود.

• چیزی که شما انرا بی ارزش می دانید بطور قطع برای کسانی دیگر ارزشمند و غنیمت است.

• بدانیم دنیا پر از این تناقضات است.

بهار تالش

مپائيز تالش

زمستان تالش

همیشه شاد و
همیشه خوش باشید

